

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Bakalářská práce

2023

David Štěpánek

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Vliv Reaganovy administrativy na kolumbijské

drogové kartely

Bakalářská práce

Autor práce: David Štěpánek

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3.5.2023

David Štěpánek

Bibliografický záznam

ŠTĚPÁNEK, David. *Vliv Reaganovy administrativy na kolumbijské drogové kartely*. Praha, 2023. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Rozsah práce: 71 957 znaků

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na vliv Reaganovy administrativy na kolumbijské drogové kartely. Cílem práce je najít odpověď na otázku, jak změnit postup ve válce proti drogám za prezidentství Ronalda Reagana, aby byl boj proti drogám úspěšnější. Pro zodpovězení této otázky bude provedena kvalitativní analýza, na jejímž základě bude navržen funkční koncept války proti drogám, který by byl během vlády Ronalda Reagana účinnější. Pro porovnání přístupu k válce proti drogám za Reaganovy vlády a dnešního přístupu bude použita komparativní metoda. Bakalářská práce obsahuje návrh funkčního konceptu války proti drogám, jenž by byl během vlády Ronalda Reagana účinnější. V rámci funkčního konceptu práce představí efektivnější postup, kterým by mohl Ronald Reagan zmírnit dopady války proti drogám na americkou společnost a oslabit postavení kolumbijských drogových kartelů.

Abstract

This bachelor thesis focuses on Reagan's administration's impact on Colombian drug cartels. The aim of the thesis is to find an answer to the question of how the course of the war on drugs during the presidency of Ronald Reagan could be changed, so that the fight against drugs would be more efficient. To answer this question, a qualitative analysis will be conducted, on the basis of which a functional concept of the war on drugs was developed, which would have been more effective during the Ronald Reagan's administration. A comparative method will be used to compare the approach to the war on drugs during the Reagan's administration and today's approach. The thesis includes a proposal for a functional concept of the war on drugs, which would have been more effective during Ronald Reagan's administration. As part of the functioning concept of the thesis, the author will present a more productive procedure by which Ronald Reagan could reduce the negative effects of the war on drugs on American society and weaken the position of the Colombian drug cartels.

Klíčová slova

Reagan, USA, válka proti drogám, 80. léta 20.století, drogy, Kolumbie

Keywords

Reagan, USA, War on drugs, 1980s, drugs, Colombia

Název práce

Vliv Reaganovy administrativy na kolumbijské drogové kartely

The influence of Reagan's administration on Colombian drug cartels

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Jaromíru Soukupovi, Ph.D. za jeho cenné rady a vstřícnost. Také bych chtěl vyjádřit poděkování mé rodině, zejména mojí ženě, která mě během studia vždy podporovala.

Obsah

ÚVOD	1
1. SPOLEČENSKO-HISTORICKÉ POZADÍ DROGOVÉ PROBLEMATIKY V KOLUMBII	3
1.1 NEZÁVISLOST KOLUMBIE	3
1.2 POČÁTKY POLITICKÉ SOUTĚŽE.....	3
1.3 BOGOTAZO JAKO POČÁTEK LA VIOLENCIA.....	4
1.4 NÁRODNÍ FRONTA.....	4
2. DROGOVÁ PROBLEMATIKA V USA	5
2.1 VÝVOJ DROGOVÉ PROBLEMATIKY V USA	5
2.2 DROGOVÁ PROBLEMATIKA ZA VLÁDY PREZIDENTA NIXONA	6
2.3 KARIÉRA RONALDA REAGANA.....	7
2.3.1 Vzestup Ronalda Reagana	7
2.3.2 První prezidenství.....	9
2.3.3 Druhé prezidenství	9
3. BOJ USA PROTI DROGÁM A DROGOVÝ KARTELŮM V KOLUMBII	11
3.1 MEDELLÍNSKÝ KARTEL	11
3.2 KARTEL CALI	12
3.3 KONEC KARTELŮ	13
3.4 FARC.....	13
3.5 VLÁDY KOLUMBIJSKÝCH PREZIDENTŮ OD ROKU 1998	14
3.5.1 Prezident Andrés Pastrana.....	14
3.5.2 Prezident Álvaro Uribe	15
3.5.3 Prezident Juan Manuel Santos.....	16
3.5.4 Prezident Iván Duque	18
3.5.5 Prezident Gustavo Petro	18
4. KOMPARACE DNEŠNÍHO (AKTUÁLNÍHO) PŘÍSTUPU A PŘÍSTUPU V OBDOBÍ PREZIDENTA REAGANA	19
5. FUNKČNÍ KONCEPT VÁLKY PROTI DROGÁM BĚHEM VLÁDY RONALDA REAGANA	22
5.1 PREVENCE A LÉČBA DROGOVÉ ZÁVISLOSTI.....	23
5.2 ALTERNATIVNÍ TRESTY	24
5.3 PODPORA ROZVOJE KOLUMBIJSKÉHO VENKOVA A ZAJIŠTĚNÍ ALTERNATIVNÍHO ZDROJE PŘÍJMŮ	25
5.4 LEGALIZACE	27
ZÁVĚR	30
SUMMARY	31
SEZNAM LITERATURY	33

Úvod

Reaganova administrativa měla významný vliv na boj proti kolumbijským drogovým kartelům, které v té době patřily k největším producentům a distributorům drog na světě. Americká vláda se zaměřila na omezení obchodu s drogami a oslabení moci kolumbijských drogových kartelů. Ve své práci popisuji historický vývoj drogové problematiky v Kolumbii, který formoval i Reaganovu politiku a ovlivnil postupy nástupnických vlád.

Cílem mé bakalářské práce je najít odpověď na otázku, jak změnit postup ve válce proti drogám za prezidentství Ronalda Reagana, aby byl tento boj efektivnější. Pro zodpovězení této otázky provedu kvalitativní analýzu, na jejímž základě navrhu funkční koncept války proti drogám, který by byl během vlády Ronalda Reagana účinnější.

V úvodní části přiblížím společensko-historické pozadí drogové problematiky v Kolumbii a nastíním okolnosti, které umožnily kolumbijským drogovým kartelům vzestup až k jejich vrcholné pozici na poli mezinárodního obchodu s drogami.

V druhé části se věnuji vývoji drogové problematiky v USA, a to od druhé poloviny 19. století přes éru prohibice až k vyhlášení války proti drogám prezidentem Nixonem. V závěru této části podrobněji vysvětlím vedení války proti drogám během vlády prezidenta Ronalda Reagana, který od svého zvolení označoval drogy za jeden z největších problémů americké společnosti.

Ve třetí části se zaměřím na americký boj proti drogám a přiblížím pozadí vzniku, vývoje a vzestupu nejmocnějších drogových kartelů, a to Medellínskeho a Calijského kartelu. Následně popíši bezpečnostní situaci po jejich rozpadu. Nakonec uvedu přístupy jednotlivých kolumbijských prezidentů (od roku 1998 až po současnost), kteří v různé míře spolupracovali s americkou vládou v boji proti drogám.

Ve čtvrté části provedu komparaci dnešního (aktuálního) přístupu a přístupu v období prezidenta Reagana. Zaměřím se na celkový počet vězněných osob ve spojitosti s drogovými delikty a jejich průměrně strávenou dobu ve vězení. Následně uvedu počet osob zadržených DEA, počet jejich zaměstnanců a rozpočet, který k tolika zatčením potřebovala. Také se zaměřím na celkové náklady na válku proti drogám, finanční

podporu USA pro kolumbijskou armádu a policii, množství vypěstované koky v Kolumbii a v neposlední řadě na počet úmrtí následkem užití drog.

V poslední části bakalářské práce navrhnu funkční koncept války proti drogám, jenž by byl během prezidentského období Ronalda Reagana efektivnější. Reaganův přístup bývá často kritizován za své nedostatky a negativní dopady na společnost. Při vytváření funkčního konceptu se budu zabývat otázkou, jakým způsobem by mohl Ronald Reagan zmírnit dopady války proti drogám na americkou společnost a oslabit postavení kolumbijských drogových kartelů. Drogová problematika ovšem nelze řešit pouze jednostrannými opatřeními, a proto je pro nalezení funkčního konceptu nezbytné hledat také efektivnější způsoby vzájemné spolupráce mezi státy zasaženými válkou proti drogám, v našem případě mezi Kolumbií a USA. Kromě mezinárodní spolupráce je důležité se zaměřit i na zapojení samotné Kolumbie do boje proti drogám.

Ve své práci využiji primárně empiricko-analytického přístupu za účelem vytvoření objektivních závěrů. První část práce je převážně deskriptivní a klade si za cíl co nejpřesněji popsat historický kontext a počátek války proti drogám. Deskriptivní část je doplněna o kvalitativní analýzu relevantní odborné literatury a zdrojů a poskytuje detailní a hlubší porozumění dané problematice.

Pro porovnání různých přístupů k válce proti drogám za Reaganovy vlády a dnes použiju komparativní metodu v kombinaci s kvalitativní a kvantitativní analýzou. Kvantitativní analýza jednotlivých ukazatelů jako jsou například data o počtu zatčených, data o celkových nákladech na válku proti drogám, finanční podpoře USA pro kolumbijskou armádu a policii, množství vypěstované koky v Kolumbii apod. poskytnou společně s kvalitativní analýzou komplexní porovnání efektivity obou politických přístupů.

Výsledky analýzy pak následně zhodnotím a pomocí syntézy navrhnu ideální koncept, který poskytne efektivnější způsob vedení války proti drogám za prezidentského období Ronalda Reagana. Pro aplikovatelnost námi navrženého ideálního konceptu války proti drogám je potřeba brát v úvahu kontext doby, v níž byla politika zavedena i s ohledem na vysokou míru užívání drog a vztahy s drogovými kartely v Latinské Americe.

1. Společensko-historické pozadí drogové problematiky v Kolumbii

1.1 Nezávislost Kolumbie

Vznik nezávislé Kolumbie byl od samého počátku velmi složitý. První významný pokus o vyhlášení nezávislosti na španělské nadvládě nastal roku 1810, avšak nezávislost se tímto pokusem získat nepodařilo. Skutečnou nezávislost získalo území dnešní Kolumbie až roku 1819 po vítězství Simóna Bolívara v Bitvě u Boyacá.

Roku 1821 byla schválena ústava a vznikl státní útvar Velká Kolumbie, jenž se skládal převážně z území současné Kolumbie, Venezuely a Panamy.¹ Toto spojení vydrželo až do roku 1830, kdy se od stávajícího územního celku odpojila Venezuela. Sdružené území dnešní Kolumbie s územím dnešní Panamy se zachovalo, v různých formách státního zřízení, až do roku 1903.²

1.2 Počátky politické soutěže

Pro politický vývoj Kolumbie byl zásadní vznik dvou politických stran. Jednalo se o Konzervativní stranu a Liberální stranu. Obě politické strany byly zformovány ke konci 40. let 19. století. Názorové střety o budoucím směřování Kolumbie a další rozpory mezi těmito dvěma stranami vedly v průběhu 19. století k několika občanským válkám. Občanské války probíhaly mezi podporovateli jednotlivých stran. Nejzásadnější z nich byla až tzv. Tisícidenní válka probíhající v letech 1899 až 1902.³

Tento konflikt, v němž došlo k poražení stoupenců Liberální strany, skončil podepsáním mírové dohody. Mírová dohoda přislíbila všem zúčastněným amnestii, svobodné volby a provedení politických a sociálních reforem. Jedním z důsledků Tisícidenní války bylo osamostatnění Panamy v roce 1903. V poválečném období byl

¹ LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004, s. 36.

² A Guide to the United States' History of Recognition, Diplomatic, and Consular Relations, by Country, since 1776: Panama. *History at state* [online]. Office of the Historian, Foreign Service Institute. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://history.state.gov/countries/panama>

³ LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004, s. 38.

prezidentský úřad zastáván téměř výhradně zástupci vítězné Konzervativní strany, a to až do roku 1930.

1.3 Bogotazo jako počátek La Violencia

Předejrou pro občanskou válku, zvanou La Violencia, se stala smrt prezidentského kandidáta za Liberální stranu Jorge Gaitána. Atentát na Jorge Gaitána, radikálního liberála, byl spáchán v roce 1948. Jeho smrt roznítla jeho stoupence k masivním nepokojům, jež se zanedlouho rozšířily po celé zemi. Tyto nepokoje bývají označovány jako Bogotazo. I přes nejednoznačnou shodu akademické obce je Bogotazo považováno za počátek kolumbijské občanské války, zvané La Violencia, která trvala deset let.

Válka byla vedena formou partyzánského boje. Kromě bezpečnostních složek státu se konfliktu účastnily i polovojenské oddíly Konzervativní strany, proti kterým bojovaly polovojenské oddíly Liberální strany a kolumbijských komunistů. K zintenzivnění boje došlo roku 1950, kdy se stal prezidentem ultrapravicový člen Konzervativní strany Laureano Gómez. Gómez začal reagovat na teror ze strany opozice ještě větší terorem.⁴ La Violencia tak byla ukončena až se vznikem Národní fronty, která se roku 1958 ujala vlády.

1.4 Národní fronta

Roku 1953 se Laureano Gómez rozhodl odvolat velitele armády Gustavo Rojase Pinillu. K odvolání nakonec nedošlo, neboť v mezičase došlo k sesazení prezidenta velitelem Pinillou a sám Pinilla se tak stal novým kolumbijským prezidentem.⁵

Na počátku svého prezidenství podnikal významné kroky, které mu zajistily podporu od obou politicky nejdůležitějších stran. Během své vlády udělil milost všem účastníkům La Violencia, kteří byli v té době ochotni složit zbraně. Prezident také roku 1954 zavedl volební právo pro ženy.⁶

⁴LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004, s. 42.

⁵BUSHNELL, David. The making of modern Colombia: a nation in spite of itself. Berkeley, CA: University of California Press, 1993–1993, 1 online resource (365 p.),s. 215.

⁶SIERRA, Isabel C. Jaramillo. Women's Suffrage in Colombia: Saving Face While Remaining the Same. *OxHRH Blog* [online]. 2018 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://ohrh.law.ox.ac.uk/womens-suffrage-in-colombia-saving-face-while-remaining-the-same/>

V roce 1957 ho vyzvali armádní velitelé k rezignaci. Prezident jejich přání vyslyšel, rezignoval a na přechodnou dobu se vlády nad Kolumbií chopila vojenská junta.⁷ Posléze se novým prezidentem, ve svobodných prezidentských volbách konaných po devíti letech od těch posledních, stal kandidát Národní fronty za Liberální stranu Alberto Lleras Camargo. Společná kandidatura byla možná na základě uzavřené dohody mezi Liberální a Konzervativní stranou, jenž každé z nich zaručovala rovnoměrné zastoupení na všech úrovních vlády. Pro úřad prezidenta stanovila dohoda alternaci mezi stranami každé volební období, tedy vždy po čtyřech letech.⁸

Jedním z cílů Národní fronty bylo zavedení reformy, která měla spravedlivě rozdělit zemědělskou půdu mezi obyvatelstvo. K jejímu zavedení zejména s ohledem na rozdílné postoje uvnitř Národní fronty nedošlo. Na základě nespokojenosti obyvatelstva se způsobem vládnutí Národní fronty vzešlo rozhodnutí kandidovat v prezidentských volbách v roce 1974 samostatně, čímž došlo k zániku Národní fronty jako takové.⁹

2. Drogová problematika v USA

2.1 Vývoj drogové problematiky v USA

V druhé polovině 19. století se opium dostalo do velké obliby obyvatel žijících v čínské komunitě v San Franciscu. Drogu začali postupem času konzumovat i lidé mimo tuto komunitu. Rostoucí množství uživatelů vyvolalo velké společenské pobouření. Po nátlaku veřejnosti došlo v roce 1875 k přijetí zákona, který zakázal na území San Franciska provozování podniků nabízejících opium.¹⁰ V návaznosti na tuto politiku došlo v roce 1909 k setkání zástupců USA s ostatními světovými mocnostmi v Šanghaji. K dohodě o společného postupu vůči drogám ale nedošlo.¹¹

⁷LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004, s. 44.

⁸Tamtéž, s. 45.

⁹Tamtéž, s. 51.

¹⁰FISHER, George. The Drug War at 100. *SLS Blogs* [online]. 2014 [cit. 2023-01-29].

Dostupné z: <https://law.stanford.edu/2014/12/19/the-drug-war-at-100/>

¹¹The Shanghai Opium Commission. *Unodc.org* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/bulletin/bulletin_1959-01-01_1_page006.html

Americký Kongres přesto vydal téhož roku zákon, jímž zakazoval dovoz opia a jeho užívání mimo lékařské účely.¹² Výsledkem snahy o mezinárodní spolupráci bylo podepsání Mezinárodní opiové úmluvy v roce 1912, dle které měli signatáři zneužívání opia zabránit.¹³ Silný odpor vůči drogám v americké společnosti vedl v roce 1914 ke schválení federálního zákona Harrison Narcotic Tax Act, jenž danil a reguloval dovoz, výrobu a distribuci narkotik. Kromě opia se jednalo například i o kokain.¹⁴

Další fáze v boji proti drogám nastala v období od roku 1920 do roku 1933 během tzv. éry prohibice. Díky osmnáctému dodatku ústavy došlo k zákazu prodeje, výroby a přepravy alkoholu. Zavedení těchto restriktivních opatření vyvolalo vlnu odporu a vedlo k jejich porušování. Zločinecké organizace začaly do USA pašovat alkohol z okolních zemí. Ruku v ruce s nepopularitou prohibice došlo k markantnímu nárůstu kriminality. Situace se zlepšila v roce 1933, kdy byl ústavní dodatek zrušen a nahrazen.¹⁵ Nový dodatek přenechal rozhodování o užívání a produkci alkoholu výlučně v rukou jednotlivých států.

Spojené státy stále pokračovaly, i přes tento neúspěch v domácí politice, v prosazování protidrogových zákonů na mezinárodní úrovni. Jejich úsilí ovšem přerušila druhá světová válka. Výraznějšího úspěchu bylo dosaženo až roku 1961, kdy došlo ke schválení Jednotné úmluvy o omamných látkách. Jejím podpisem se státy zavázaly k používání drog výhradně k lékařským potřebám.¹⁶

2.2 Drogová problematika za vlády prezidenta Nixona

Richard Nixon se stal prezidentem USA v roce 1969. V reakci na rostoucí počet uživatelů heroínu přednesl 17. června 1971 projev, v němž prohlásil, že americkým

¹²Opium and Narcotic Laws. *Ojp.gov* [online]. [cit. 2023-03-21].

Dostupné z: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/opium-and-narcotic-laws>

¹³ The 1912 Hague International Opium Convention. *Unodc.org* [online]. [cit. 2023-04321]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/the-1912-hague-international-opium-convention.html>

¹⁴ 38 Stat. 785. *Uslaw.link* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://uslaw.link/citation/stat/38/785>

¹⁵18th Amendment to the U.S. Constitution: Primary Documents in American History. *Guides.loc.gov* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://guides.loc.gov/18th-amendment>

¹⁶*Single Convention on Narcotic Drugs*. United Nations, 1961. Dostupné také z: https://www.emcdda.europa.eu/drugs-library/single-convention-narcotic-drugs-1961_en

nepřítelem číslo 1 jsou drogy.¹⁷ V návaznosti na to vznikl ve stejném roce Cabinet Committee on International Narcotics Control (CCINC), jehož předsedou se stal ministr zahraničních věcí.

Cílem CCINC bylo vytvoření strategie pro zamezení pašování drog do USA, navázání spolupráce a následná koordinace postupů s mezinárodními partnery v boji proti obchodu s drogami.¹⁸ V lednu roku 1972 vznikla v gesci amerického ministerstva spravedlnosti Office of Drug Abuse Law Enforcement (ODALE). Jejím úkolem bylo poradenství v oblasti drogové problematiky určené pro americké státy a místní samosprávy, jenž mělo zlepšit jejich schopnost čelit drogové problematice.

V srpnu 1972 následoval vznik Office of National Narcotics Intelligence (ONNI) v gesci ministerstva spravedlnosti. Tento orgán se zaměřoval na analýzu dat vztahující se k drogové problematice a její výsledky předával orgánům na všech vládních úrovních.¹⁹

Zásadním milníkem v boji proti drogám byl vznik Drug Enforcement Administration (DEA). Tato organizace byla vytvořena sloučením ODALE, ONNI spolu s Bureau of Narcotics and Dangerous Drugs (BNDD) a doplněna o část zaměstnanců celní správy.²⁰ Nixon nestihl podniknout žádné další významné kroky ve válce proti drogám. Po propuknutí aféry Watergate, do které byl zapojen, se rozhodl raději na funkci prezidenta v srpnu roku 1974 rezignovat.

2.3 Kariéra Ronalda Reagana

2.3.1 Vzestup Ronalda Reagana

Za počátek politické kariéry Ronalda Reagana lze považovat rok 1947, kdy se (prostřednictvím své herecké profese) stal prezidentem hereckých odborových svazů tzv.

¹⁷SMITH, Benjamin T. New Documents Reveal the Bloody Origins of America's Long War on Drugs. In: *Time.com* [online]. 24.srpna.2021 12:49 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://time.com/6090016/us-war-on-drugs-origins/>

¹⁸FG 330 (Cabinet Committee on International Narcotics Control) (White House Central Files: Subject Files). *Nixonlibrary.gov* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.nixonlibrary.gov/finding-aids/fg-330-cabinet-committee-international-narcotics-control-white-house-central-files>

¹⁹CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 159.

²⁰The Early Years. *History*. Drug Enforcement Administration, 1919, 12-29. Dostupné také z: <https://www.dea.gov/sites/default/files/2018-05/Early%20Years%20p%2012-29.pdf>

Screen Actors Guild (SAG).²¹ V tomto období se zformovaly jeho silně antikomunistické postoje.

Ve 40. letech byl Ronald Reagan členem demokratické strany, nicméně postupem času dospěl k závěru, že jeho konzervativní politické postoje jsou bližší straně republikánské. V 50. letech se zapojil do prezidentské volební kampaně Dwighta D. Eisenhowera. Poté spolupracoval na neúspěšné prezidentské kampani republikánského kandidáta Barryho Goldwatera, kde projevil svůj řečnický talent a začala růst jeho popularita.²²

V roce 1966 zvítězil ve volbách v Kalifornii a stal se jejím gubernérem, v roce 1970 byl znovuzvolen. Ve funkci se mimo jiné zasadil o zdvojnásobení rozpočtu pro místní školství či přijetím jedné z nejpřísnějších zákonů o ochraně ovzduší a vody v rámci celých USA. Reaganova obliba napříč politickým spektrem, u spolustraníků v Republikánské straně a také u značné části voličů Demokratické strany, jej přesvědčila, že by se měl v budoucnu ucházet o republikánskou stranickou nominaci a (v případě jejího získání) kandidovat na prezidenta USA.

Poprvé se republikánských primárek zúčastnil nedlouho po svém zvolení gubernérem, a to v roce 1968. Reagan se postavil do opozice vůči Richardu Nixonovi, ale nezískal dostatečnou podporu a skončil na třetím místě. Výrazně těsnější byly výsledky republikánské nominace v roce 1976, kdy prohrál se stávajícím prezidentem Geraldem Fordem. Ten následně prohrál prezidentské volby s demokratickým kandidátem Jimmy Carterem, čímž se pro Ronalda Reagana otevřela cesta k získání republikánské prezidentské nominace v roce 1980. Reagan porazil mimo jiné George H. W. Bushe, kterého si následně zvolil jako svého spolukandidáta na viceprezidenta. Po vítězství ve volbách byl 20. ledna 1981 inaugurován do funkce prezidenta USA.²³

²¹Ronald Reagan: 1947-1952, 1959-1960. *Sagafta.org* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.sagafta.org/ronald-reagan>

²²BRANDS, H. W. What Reagan Learned from FDR. *Historynewsnetwork.org* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://historynewsnetwork.org/article/159389>

²³BRANDS, H. W. *Reagan: the life*. New York: Doubleday, 2015. ISBN 0-385-53640-2.

2.3.2 První prezidenství

Prezident Ronald Reagan se aktivně zapojil do války proti drogám nedlouho po svém zvolení, kdy ve svém projevu označil drogy za jeden z největších problémů, s jakým se (tehdejší) Amerika potýká.²⁴ Jeho postoj se promítl i do zahraniční politiky, jejímž cílem se stalo celosvětové vymýcení drog.

V roce 1982, krátce před volbami do amerického Kongresu, představil Reagan veřejnosti svůj plán boje zaměřený na mezinárodní obchod s drogami. Součástí plánu bylo mimo jiné přijetí stovek nových federálních agentů a státních zástupců, stavba nových věznic a založení speciálních pracovních skupin ve 12 velkých městech, a to vše v hodnotě 150 milionu dolarů.²⁵

Kvůli zhoršující se situaci, způsobené velkým přívalem drog od kolumbijských drogových kartelů na Floridu, byla téhož roku založena South Florida Task Force, do jejíhož čela byl jmenován viceprezident George H. W. Bush.²⁶ Její úspěch vedl ke vzniku dalších pracovních skupin ve městech jako Los Angeles, New York nebo Chicago.

Americký kongres schválil v roce 1984 několik zákonů zabývajících se drogovou problematikou. Jedním ze schválených zákonů byl Bail Reform Act, který lidem v minulosti stíhaných pro drogové delikty mimo jiné výrazně ztížil možnost propuštění na kauci.²⁷

2.3.3 Druhé prezidenství

Stoupající vlna kriminality vedla znovuzvoleného prezidenta Reagana k ještě tvrdším opatřením. Prezident si byl vědom důležitosti boje proti drogám nejen v USA, ale i v zahraničí. S ohledem na stále se zvyšující moc kolumbijských drogových kartelů

²⁴CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 198.

²⁵Tamtéž.

²⁶Statement Announcing Establishment of a Federal Anti-Crime Task Force for Southern Florida. *Reaganlibrary.gov* [online]. 1982 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.reaganlibrary.gov/archives/speech/statement-announcing-establishment-federal-anti-crime-task-force-southern-florida>

²⁷H.R.5865 - Bail Reform Act of 1984. *Congress.gov* [online]. 98th Congress (1983-1984) [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/98th-congress/house-bill/5865>

proběhlo v roce 1985 setkání s tehdejšími prezidentem Kolumbie. Reagan a prezident Belisario Betancur se shodli ve všech rovinách boje proti drogám.

Jedním z prvních kroků Reaganovy administrativy bylo zvýšení rozpočtu na válku proti drogám z 1,5 miliardy (pro rok 1981) na 2,75 miliard dolarů (pro rok 1986). Smrt basketbalisty Lena Biase, jenž se předávkoval kokainem, se stala důležitým momentem ve válce proti drogám.²⁸ Jeho smrt vedla k masivnímu zájmu médií o drogovou problematiku a ta se díky tomu stala významným tématem blížících se voleb. V reakci na to pronesl prezident Reagan 14. září 1986 projev k národu, ve kterém vyzval k nulové toleranci vůči komukoliv, kdo je s drogami, jakkoliv zapleten.²⁹

Ve stejném roce byl schválen Anti-Drug Abuse Act, který navýšil rozpočet určený na válku proti drogám o 1,7 miliardy dolarů a zavedl minimální trestní sazbu za prodej i držení drog. Roku 1988 jej následoval další Anti-Drug Abuse Act.

Rozpočet na válku proti drogám dosahoval v roce 1989 přibližně 5,7 miliardy dolarů. Jednalo se tak o téměř 400% navýšení výdajů oproti těm, které byly vynaloženy v roce 1981 při nástupu Ronalda Reagana do funkce.³⁰ Přes veškeré vynaložené úsilí se počet pravidelných uživatelů výrazným způsobem nesnížil. Zato se v průběhu vlády prezidenta Reagana zvýšil počet vězňů, a to téměř dvojnásobně.³¹ Válka proti drogám během prezidentského mandátu Ronalda Reagana neskončila a boj proti nim je až dodnes jedním z největších problémů americké domácí i zahraniční politiky.

²⁸SCHMIDT, Susan a Tom KENWORTHY. Cocaine Caused Bias' Death, Autopsy Reveals : Dose Said to Trigger Heart Failure; Criminal Inquiry to Be Pressed. In: *Latimes.com* [online]. 25. června 1986 12:00 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1986-06-25-sp-20106-story.html>

²⁹CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 200-201.

³⁰CARPENTER, Ted Galen. *Bad Neighbor Policy: Washington's Futile War on Drugs in Latin America*. New York: Palgrave Macmillan, 2003, s. 34.

³¹CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 202.

3. Boj USA proti drogám a drogový kartelům v Kolumbii

3.1 Medellínský kartel

Medellínský kartel nese své jméno po hlavním městě departementu Antioquia. Jednalo se o nejvýznamnější drogový kartel v průběhu 70. a 80. let. V jeho čele stál Pablo Escobar. Mezi další významné členy se řadil například José Gonzalo Rodríguez Gacha, Carlos Lehder, nebo třeba bratři Ochoové. Díky svému nezměrnému bohatství si Escobar na svou stranu získal přízeň od obyčejných policistů, přes velitele, až po státní úředníky a hlavní politické strany na obou částech spektra. Kromě Kolumbie a USA operoval kartel také v dalších státech Jižní Ameriky, Kanadě a Evropě.³²

Ve svých počátcích se kartel zabýval pašováním běžného zboží jako jsou cigarety, alkohol, televize a sterea z USA do Kolumbie. Roku 1973 ale došlo ke změně jak obchodního modelu, tak i nabízeného produktu. Počátek změny nastal v návaznosti na situaci v Chile. V Chile byla svržena levicová vláda a moci se chopil generál Augusto Pinochet. Kromě boje s levicovými představiteli se zaměřil i na rozmáhající se komunitu výrobců drog. Ta byla nucena neprodleně opustit Chile, jinak by se vystavila riziku vězení. Značná část těchto výrobců se následně usadila v Kolumbii, kde začala pracovat pro zdejší kartely a ty se díky tomu přeorientovaly na obchod drogami.³³

Vstupní branou a hlavním trhem bylo Miami. Zisky si kartel (kromě samotného prodeje) zajistily i díky pašování drog pro jiné organizace, které za bezpečnou dodávku jejich zboží do USA platily vysoké poplatky. Mezi takové klienty se jednu dobu řadil i konkurenční kartel Cali.³⁴

Kartel se ale nevyhýbal ani konfliktům. V roce 1981 se někteří členové kartelu podíleli na vzniku Muerte a Secuestradores. Jednalo se o soukromé armády, jejichž cílem byla ochrana nejen ekonomických zájmů, ale také ochrana rodinných příslušníků před

³²REICHEL, Philip L. a Philip L. REICHEL. *Global crime. 2 Volumes, A-L: an encyclopedia of cyber theft, weapons sales, and other illegal activities*. Santa Barbara, California: ABC-CLIO, 2019, s. 388.

³³CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 133.

³⁴Tamtéž.

případným únosem. Docházelo také k příležitostným střetům s konkurenčním kartelem Cali.

Největším nepřítelem Medellínského kartelu se časem stala kolumbijská vláda. Předmětem jejich sporu byla ratifikace dohody o vydávání pachatelů do USA. Kartel na protest proti ratifikaci této dohody zabil mnoho novinářů, politiků i soudců, kteří ji podporovali. Situace se vyřešila v roce 1991, když došlo ústavním zákonem zakázáno vydávat pachatele do zahraničí. Pablo Escobar se následně s kolumbijskou vládou dohodl o jeho nástupu do vězení.

V rámci dohody si měl odsedět svůj trest ve věznicí La Catedral, kterou si sám postavil. V roce 1992 z ní ale Escobar utekl. Roku 1993 byl při policejním zásahu zabit a tím došlo i k úpadku Medellínského kartelu.³⁵ Jeho dominantní postavení pak na dalších několik let převzal kartel Cali.

3.2 Kartel Cali

Kartel Cali byl jedním z nejvýznamnějších a nejmocnějších drogových kartelů na světě. Jeho vznik se datuje až do 70. let. Hlavním místem odbytu byl od té doby New York. Kartel Cali se rychle rozrostl a brzo ovládl velkou část kokainového obchodu v Kolumbii. Toho dosáhl svou pověstnou sofistikovanou organizací a velmi efektivními obchodními praktikami.

Svého vrcholného postavení dosáhl kartel na konci 80. let. Konkurenční Medellínský kartel vedl tou dobou „opotrebovací“ válku s kolumbijskou vládou, což ovlivnilo postavení kartelů do takové míry, že kartel Cali vystřídal Medellínský kartel na pozici největšího distributora drog na světě.

K hlavním představitelům gentlemanů z Cali, jak se vůdcům tohoto kartelu říkávalo, patřil José Santacruz Londoño, sourozenci Gilberto Rodríguez Orejuela a Miguel Rodríguez Orejuela a také Hélmer Herrera. Ti kartel řídili jako korporaci.

Na rozdíl od svého rivala v podobě Medellínského kartelu, kartel Cali při kontaktu s vládou sázel primárně na úplatky a až pak na násilí. Kartel naplno těžil ze smrti Pablo

³⁵REICHEL, Philip L. a Philip L. REICHEL. *Global crime. 2 Volumes, A-L: an encyclopedia of cyber theft, weapons sales, and other illegal activities*. Santa Barbara, California: ABC-CLIO, 2019, s. 389.

Escobara a s tím spojeným úpadkem Medellínského kartelu. K úpadku kartelu Cali došlo v roce 1995, kdy byla většina jeho čelních představitelů zatčena.³⁶

3.3 Konec kartelů

Reaganovi nástupci dosahovali na první pohled velkých úspěchů. Roku 1993 byl při pokusu o zatčení usmrcen vůdce Medellínského kartelu Pablo Escobar.³⁷ Tím ztratil Medellínský kartel definitivně své dominantní postavení a vliv. V roli hlavního vývozce drog z Kolumbie jej nahradil konkurenční kartel Cali.³⁸ Ten si ale svou pozici dlouho neudržel. Většina jeho významných představitelů byla v roce 1995 zatčena nebo zabita.³⁹ Zničení Medellínského a Calijského kartelu se zpočátku dalo považovat za vítězství, ale čas ukázal, že se tím situace jenom zhoršila.

Rozpad kartelů, jenž následoval po zabití či zatčení jejich vůdců, vedl k roztržení obchodu s drogami do menších skupin. Uhlídat hranice před velkým množstvím na sobě nezávislých skupin bylo mnohem náročnější. Navíc se naplno projevil tzv. balonkový efekt, kdy se na počátku 90. let, po výrazných zásazích proti drogám v Peru a Bolívii, produkce přesunula z těchto zemí do Kolumbie.

3.4 FARC

Po smrti Pabla Escobara, roku 1993, a následném rozpadu Medellínského kartelu nastalo krátké období, kdy se hlavní kolumbijskou hybnou silou v obchodu s drogami stal kartel Cali. Nedlouho poté jej ale potkal stejný osud jako jeho předchůdce. V roce 1995 byla většina významných představitelů kartelu zadržena.

Tehdy se do pozice nového hlavního nepřítele kolumbijské vlády dostala levicová povstalecká skupina FARC (celým názvem Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia), která oficiálně vznikla roku 1966. Pozadí jejího vzniku je ale možné pozorovat již ve 30. letech 20. století, kdy se někteří kolumbijské zemědělci inspirovali

³⁶CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 23-27.

³⁷MENDEZ, Álvaro. *Colombian Agency and the Making of US Foreign Policy: intervention by Invitation*. London: Routledge, 2017, s. 64.

³⁸BRIENEN, Marten W. a Jonathan D. ROSEN, ed. *New Approaches to Drug Policies: A Time For Change*. New York: Palgrave Macmillan, 2015. ISBN 978-1137450982.

³⁹LESSING, Benjamin. *Making Peace in Drug Wars: Crackdowns and Cartels in Latin America*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017, s. 154.

komunistickou ideologií a začali zabírat soukromé i státní pozemky, které pak obhospodařovali. Získanou půdu si chtěli udržet tím, že zakládaly v rámci zemědělských komunit ozbrojené milice.

Po získané zkušenosti z období La Violencia odmítli komunističtí a radikálně liberální povstalci nabídnutou amnestii od nového prezidenta Gustavo Rojase a raději odešli do hor. Zde se k nim v průběhu let přidalo mnoho chudých zemědělců, kteří se připojili k zdejším zemědělským komunitám. Nespokojenost s vládou Národní fronty, její neschopnost prosadit reformy v zemědělství a četné ozbrojené útoky ze strany vlády vedly v roce 1966 k sjednocení jednotlivých komunit a vzniku FARC.⁴⁰

Největšího vlivu skupina dosáhla v odlehlých oblastech Kolumbie, kde dokázala nahradit zde téměř nezastoupené státní složky, čímž si získala místní obyvatelstvo na svou stranu. V průběhu 70. a 80. let docházelo střídavě k vyjednáváním s vládou o ukončení partyzánského boje a násilným střetům. Jedním z hlavních příjmů, díky kterým bylo možné tyto aktivity financovat, byl výběr daní od zemědělců, kteří na území ovládaném skupinou FARC pěstovali koku.

Další významnou část příjmů tvořily prostředky získané pomocí vydírání vlivných osobností či získané jako výkupné z únosů.⁴¹ Díky zajištěnému přísunu financí se mohl FARC plně věnovat hlavnímu cíli svojí existence, a to svržení vlády a provedení komunistické revoluce.⁴²

3.5 Vlady kolumbijských prezidentů od roku 1998

3.5.1 Prezident Andrés Pastrana

Zhoršující se situace v Kolumbii vyvrcholila v roce 2000, kdy se Kolumbie stala zemí s největším množstvím vypěstované koky na světě.⁴³

⁴⁰LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004, s. 182.

⁴¹Tamtéž, s. 105.

⁴²BRIENEN, Marten W. a Jonathan D. ROSEN, ed. *New Approaches to Drug Policies: A Time For Change*. New York: Palgrave Macmillan, 2015, s. 60.

⁴³Tamtéž, s. 59.

Na popud tehdejšího kolumbijského prezidenta, jenž byl v čele země od roku 1998 do roku 2002, vzešla iniciativa později známá jako Plan Colombia.⁴⁴ Stěžejním záměrem této iniciativy bylo přinést do země klid a stabilitu. Na realizaci této iniciativy požádal prezident Pastrana mezinárodní společenství o finanční pomoc.

Hlavním cílem iniciativy se měla stát podpora rozvoje ekonomiky a zlepšení životní situace běžných obyvatel. Dalším cílem měl být boj proti pašování drog a kriminalitě. Tehdejší nově zvolená americká vláda prezidenta Billa Clintona s tímto nastavením priorit nesouhlasila.⁴⁵ Na její popud došlo ke změně priorit a hlavní prioritou se stal boj proti pašování a výrobě drog. Pozměněná podoba plánu ale nenašla dostatečnou podporu na mezinárodní úrovni a Plan Colombia se tak stal čistě americkou záležitostí.

Výsledná podoba plánu stanovila, že 80 % vynaložených prostředků bude určeno na vybavení a výcvik kolumbijské armády, likvidaci drogových plodin a zbylých 20 % na různé podpůrné programy.⁴⁶ Ke schválení dohody došlo v roce 2000.⁴⁷

3.5.2 Prezident Álvaro Uribe

V roce 2002 nastoupil do prezidentského úřadu Kolumbie Álvaro Uribe. Uribe se silně vymezoval vůči levicové guerillové skupině FARC.⁴⁸ Z tohoto důvodu se zaměřil na rozvoj armády a věřil, že lze FARC porazit pomocí vojenské síly. Aby ulehčil armádě boj na vícero frontách, tak zahájil mírová jednání s pravicovou povstaleckou skupinou AUC, jejichž výsledkem byla demobilizace více než 31 000 bojovníků v roce 2006.⁴⁹

Tato jednání, společně s vojenskými úspěchy vůči FARC, přispěla ke změně kolumbijské ústavy, která od roku 2005 neumožňovala ucházet se o prezidentský mandát

⁴⁴MENDEZ, Álvaro. *Colombian Agency and the Making of US Foreign Policy: intervention by Invitation*. London: Routledge, 2017, s. 84.

⁴⁵BRIENEN, Marten W. a Jonathan D. ROSEN, ed. *New Approaches to Drug Policies: A Time For Change*. New York: Palgrave Macmillan, 2015, s. 61.

⁴⁶Tamtéž.

⁴⁷Clinton Announces \$1.3B in Aid to Colombia. In: *Abcnews.go.com* [online]. 31.srpna 2000 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/International/story?id=82756&page=1>

⁴⁸FRANZ, Tobias. Plan Colombia: illegal drugs, economic development and counterinsurgency - a political economy analysis of Colombia's failed war. *Development policy review* [online]. Oxford: Blackwell Publishing, 2016, 34(4), s. 564 [cit. 2022-09-20].

⁴⁹BEITTEL, June S. Colombia: Background and U.S. Relations: R43813. *Congressional Research Service* [online]. 16. prosince 2021 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R43813>

i pro druhé volební období.⁵⁰ Alvaro Uribe zvítězil v prezidentských volbách i v roce 2006 a mohl tak nadále pokračovat ve svém boji proti FARC.

Výrazně úspěšným rokem v boji s FARC se stal rok 2008. Tehdy byl zabit zástupce velitele FARC, Raúl Reyes, který se skrýval v Ekvádoru. Ještě důležitější ale byla smrt vůdce FARC, Manuela Marulandy, který téhož roku podlehl infarktu.⁵¹ Úspěšné bylo i osvobození bývalé prezidentské kandidátky Ingrid Betancourtové a dalších čtrnácti rukojmích ze zajetí FARC.⁵² Posílen úspěchy projevil prezident Álvaro Uribe zájem i nadále pokračovat v prezidentské funkci. Toho chtěl dosáhnout pomocí referenda. Jeho konání ale bylo ústavním soudem zamítnuto.⁵³

3.5.3 Prezident Juan Manuel Santos

Po rozhodnutí ústavního soudu, které prezidentu Uribem umožnilo obhajovat mandát, se jeho strana rozhodla, že do prezidentské volby nominuje bývalého ministra obrany za Uribeho vlády, Juan Manuel Santos.

Santos slíbil voličům, že bude nadále pokračovat v tvrdé politice vůči povstaleckým skupinám, kterou vedl jeho předchůdce. Tato strategie mu zajistila vítězství v druhém kole volby, kde díky ní získal 69 % hlasů.⁵⁴ Svou strategii intenzivního boje proti FARC demonstroval v roce 2010, kdy byl zabit jeden z tehdejších velitelů FARC,

⁵⁰Colombian president can't run for third term, high court rules. In: *Edition.cnn.com* [online]. 27. února 2010 [cit. 2022-09-30].

Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2010/WORLD/americas/02/26/colombia.uribe.elex/index.html>

⁵¹MARKEY, Patrick. Colombian rebel chief dies after four decades of war. In: *Reuters.com* [online]. 25. května 2008 1:43 [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-colombia-farc-idUSN2431224920080525>

⁵²KRAUL, Chris. 15 hostages freed as FARC is fooled in cunning operation. In: *Latimes.com* [online]. 3. července 2008 12:00 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/world/la-fg-hostages3-2008jul03-story.html>

⁵³Colombian judges deny Alvaro Uribe third term poll. In: *News.bbc.co.uk* [online]. 27. února 2010 4:22 [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/8539784.stm>

⁵⁴BRODZINSKY, Sibylla. Juan Manuel Santos wins Colombia presidential election. In: *Theguardian.com* [online]. 21. června 2010 07:43 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2010/jun/21/juan-manuel-santos-colombia-president>

Víctor Julio Suárez Rojas.⁵⁵ O rok později byl zabit i tehdejší hlavní vůdce FARC, Guillermo León Sáenz Vargas, známý jako Alfonso Cano.⁵⁶

V roce 2012 došlo ke schválení dohody o volném obchodu mezi USA a Kolumbií, která ještě více upevnila jejich vzájemnou spolupráci.⁵⁷ Opačná situace nastala v rámci spolupráce mezi prezidentem Santosem a bývalým prezidentem Uribem, kteří ji ukončili. Uribe nesouhlasil se zahájením mírových jednání s FARC, a tak založil novu politickou stranu s cílem zvrátit tento proces.⁵⁸ Nicméně Juan Manuel Santos byl v roce 2014 znovuzvolen, čímž byl potvrzen jeho mandát pro pokračování v jednáních o mírové dohodě s FARC.⁵⁹

Jednání s FARC vyvrcholila v roce 2016 podpisem mírové smlouvy, která byla následně předložena obyvatelům Kolumbie ke schválení v referendu konaném 2. října roku 2016. Zde ale těsnou většinou 50,2 % hlasů nebyla schválena. Podle kritiků byla mírová dohoda vůči FARC příliš mírná.⁶⁰ I přes tento dočasný neúspěch získal prezident Santos za svou snahu o ukončení letitého konfliktu s FARC Nobelovu cenu míru.⁶¹ Dne 24 listopadu roku 2016 došlo k podpisu revidované mírové dohody.⁶² Ta byla bez konání referenda následně schválena kongresem a vešla v platnost.⁶³

⁵⁵Photos released of assassinated rebel FARC leader. In: *France24.com* [online]. 24.září 2010 15:12 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/20100924-photos-released-assassinated-rebel-farc-leader-mono-joy-colombia>

⁵⁶Top Farc rebel leader Alfonso Cano killed in Colombia. In: *Bbc.com* [online]. 5. listopadu 2011 [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-15604456>

⁵⁷United States- Colombia Trade Promotion Agreement. *Ustr.gov* [online]. Office of the United States Trade Representative [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/colombia-tpa>

⁵⁸PEÑA, Andrea. Fight between Uribe and Santos splits Colombia's conservatives. In: *English.elpais.com* [online]. Bogota, 19. července 2012 14:54 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://english.elpais.com/elpais/2012/07/19/inenglish/1342701887_912483.html

⁵⁹Colombia's President Juan Manuel Santos Wins Re-Election. In: *Nbcnews.com* [online]. 16. června 2014 1:36 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/news/world/colombias-president-juan-manuel-santos-wins-re-election-n131756>

⁶⁰Colombia referendum: Voters reject Farc peace deal. In: *Bbc.com* [online]. 3. října 2016 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-37537252>

⁶¹Nobel Peace Prize for Colombia's Juan Manuel Santos. In: *Bbc.com* [online]. 7. října 2016 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-37585188>

⁶²Colombia signs new peace deal with Farc. In: *Bbc.com* [online]. 24. listopadu 2016 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-38096179>

⁶³MURPHY, Helen. Colombian peace deal passed by Congress, ending 52-year war. In: *Reuters.com* [online]. 30. listopadu 2014 1:06 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-colombia-peace-idUSKBN13P1D2>

3.5.4 Prezident Iván Duque

V prezidentských volbách roku 2018 zvítězil Iván Duque, který ve volbách získal 53,9 % hlasů. Pravicově orientovaný Duque byl odpůrcem dohody s FARC. Během jeho prezidenství byla Kolumbie největším výrobcem kokainu na světě. I přes podpis mírové dohody s FARC se totiž množství vypěstované koky v zemi nesnížilo.⁶⁴

Situaci mělo vyřešit ničení plodin koky pomocí leteckého práškování. Tento postup se dočkal podpory i ze strany USA a prezidenta Trumpa. Plánový proces ale přerušil zákaz z roku 2015, který letecké práškování znemožnil. Iván Duque se snažil o zrušení zákazu, ale v lednu roku 2022 Ústavní soud rozhodl, že vláda nesmí provádět letecké práškování s cílem vymýtit koku, pokud tento krok nejdříve adekvátně neprodiskutuje se zástupci daných oblastí.⁶⁵

3.5.5 Prezident Gustavo Petro

Současným prezidentem je od 7. srpna roku 2022 bývalý starosta Bogoty, Gustavo Petro. Petro zvítězil ve volbách s těsným výsledkem 50,5 % získaných hlasů.⁶⁶ Již ve svém inauguračním projevu prohlásil, že válka proti drogám selhala.⁶⁷ Jeho řešením je upuštění od snahy vymýtit koku a místo toho se plně zaměřit na rozvoj venkovských oblastí. Finálním krokem by pak měla být dekriminlizace drog na území Kolumbie. S tímto jeho aktuálním přístupem nesouhlasí američtí politici napříč politickým spektrem.⁶⁸ Úspěšnost jeho řešení bude moci zhodnotit až v budoucnu.

⁶⁴ARMARIO, Christine. US report: Colombia coca production still at record high. In: *Apnews.com* [online]. 6. března 2020 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/0aa6474b944f4ff8eb9e7e9cffffce87>

⁶⁵GRATTAN, Steven. Colombia can't resume coca aerial spraying for now, court rules. In: *Aljazeera.com* [online]. 20. ledna 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/20/colombia-cant-resume-coca-aerial-spraying-for-now-court-rules>

⁶⁶MURPHY, Matt. Gustavo Petro: Colombia elects ex-rebel as first left-wing president. In: *Bbc.com* [online]. 20. června 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-61860887>

⁶⁷Colombia's Petro calls on Latin America to unite against war on drugs. In: *Reuters.com* [online]. 20. září 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/americas/colombias-petro-calls-latin-america-unite-against-war-drugs-2022-09-20/>

⁶⁸ALSEMA, Adriaan. Colombia to seek decriminalization of drugs despite US objections. In: *Colombiareports.com* [online]. 5. srpna 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://colombiareports.com/colombia-to-seek-decriminalization-of-drugs-despite-us-objections/>

4. Komparace dnešního (aktuálního) přístupu a přístupu v období prezidenta Reagana

Po období tolerantnějšího přístupu (v průběhu 70. let) k užívání drog došlo následkem zvolení prezidenta Ronalda Reagana k radikální změně. Reagan pronesl již na počátku svého prezidentsví (v září 1981) na setkání s International Association of Chiefs of Police (IACP) zásadní projev. Ve svém projevu vyhlásil nový a silně militarizovaný přístup k válce proti drogám doma i v zahraničí.⁶⁹

Vrcholem militantního přístupu k drogám se za jeho vlády stal rok 1986. Tehdy byl schválen Anti-Drug Abuse Act, který o dva roky později následoval nový Anti-Drug Abuse Act. Jejich přijetím došlo k výrazné změně v trestech spojených s drogovou problematikou. Mimo jiné byl zaveden trest smrti za pašování velkého množství drog, doživotní trest za opakované trestné činy související s drogami či zpřísnění trestů za samotné držení drog.⁷⁰ V dubnu 1986 došlo k další eskalaci války proti drogám, když prezident Reagan podepsal National Security Decision Directive (NSDD) 221, čímž se pašování drog zařadilo mezi bezpečnostní hrozby pro USA.⁷¹

V důsledku represivnějšího přístupu k válce proti drogám došlo ke zvýšení počtu zatčených a uvězněných osob za trestné činy spojené s drogovými delikty. V roce 1980, těsně před nástupem Ronalda Reagana do funkce prezidenta, bylo vězněno 40 900 osob. V roce 2019 bylo za stejnou činnost vězněno 430 926 osob a to i přesto, že se přístup k drogám v posledních letech liberalizoval a zaměřuje se více na prevenci než na trestání pachatelů. K tomuto rostoucímu počtu historicky přispělo mimo jiné i zavedení minimální trestní sazby, která pachatele zadržuje ve věznici po delší dobu. V roce 1986 byla průměrná doba stráveného času ve vězení za drogový delikt 22 měsíců. Na počátku

⁶⁹CARPENTER, Ted Galen. *Bad Neighbor Policy: Washington's Futile War on Drugs in Latin America*. New York: Palgrave Macmillan, 2003, s. 19.

⁷⁰CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999, s. 201.

⁷¹CARPENTER, Ted Galen. *Bad Neighbor Policy: Washington's Futile War on Drugs in Latin America*. New York: Palgrave Macmillan, 2003, s. 29.

21. století, konkrétně v roce 2004, se jednalo o téměř trojnásobnou dobu, a to 62 měsíců strávených ve vězení.⁷²

Další zajímavé srovnání poskytuje oblast dat týkajících se úřadu pro potírání drog (DEA). V roce 1986 bylo tímto federálním orgánem zadrženo 19 635 osob. Od roku 1986 počet zadržených neklesl pod 20 000. V roce 2020 činil celkový počet zadržených 26 264 osob.⁷³

Výraznou proměnou prošel i počet pracovníků DEA. Po nástupu prezidenta Reagana do funkce, v roce 1981, měla DEA celkem 4 167 pracovníků. Na konci prezidentského období Ronalda Reagana to bylo již 5 926. Po následných kolísavých počtech se v roce 1999 množství pracovníků ustálilo v rozmezí 9 až 11 tisíc. V roce 2021 to bylo konkrétně 9 848 pracovníků.⁷⁴

Kromě počtu zadržených a zaměstnaných osob je v rámci dat dostupných od DEA možné porovnat i jejich rozpočet. Ten i přes přihlédnutí k inflaci v průběhu let značně narostl. Za vlády Ronalda Reagana, roku 1981, měla DEA rozpočet 220 milionů dolarů. Během jeho dvou prezidentských období se ale náklady na její provoz vyšplhaly až na celkovou částku 598 milionů dolarů. Jedná se tedy o 378 milionový rozdíl v rozpočtu oproti počátku vlády prezidenta Reagana. To ale není nic v porovnání s rozpočtem DEA na rok 2021, který dosáhl výše 3,28 miliardy dolarů.⁷⁵

Při porovnávání finančních nákladů na válku proti drogám nelze opomenout celkové výdaje spojené s touto politikou. Zatímco vláda prezidenta Reagana na ní v roce

⁷²Trends In U.S. Corrections. *Sentencingproject.org* [online]. květen 2021 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.sentencingproject.org/app/uploads/2022/08/Trends-in-US-Corrections.pdf>

⁷³DEA Domestic Arrests. *Drug Enforcement Administration* [online]. 11. července 2018 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.dea.gov/data-and-statistics/domestic-arrests>

⁷⁴DEA Staffing & Budget. *Drug Enforcement Administration* [online]. 30. července 2018 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.dea.gov/data-and-statistics/staffing-and-budget>

⁷⁵Tamtéž.

1981 vynaložila celkem 1,2 miliardy dolarů,⁷⁶ současná vláda prezidenta Bidena počítá pro letošní rok 2023 s rozpočtem 42,5 miliardy dolarů.⁷⁷

Pro lepší pochopení vývoje drogové problematiky je třeba porovnat i množství vypěstované koky. Dle odhadů vlády USA byla v roce 1989 v Kolumbii pěstována koka na území až 42 400 hektarů.⁷⁸ V roce 2021 dosahovala (dle odhadu americké vlády) obdělávaná půda s kokou rozlohy 234 000 hektarů.⁷⁹

V průběhu let se důležitou součástí války proti drogám stala také americká finanční podpora pro kolumbijskou armádu a policii. V roce 1989 činila odhadem 9,6 milionu dolarů.⁸⁰ Oproti tomu v roce 2016 již dosahovala výše 170 milionů dolarů.⁸¹

Posledním mnou zvolenou oblastí, ve které srovnávám údaje související s válkou proti drogám za prezidenta Reagana se současnou situací, jsou data věnující se počtu úmrtí v reakci na užití drog. Ke konci vlády prezidenta Reagana, v roce 1989, zemřelo v reakci na užívání drog 3815 žen a 6895 mužů. Situace byla v roce 2021 oproti tomu výrazně horší. Na následky užití drog zemřelo 33 910 žen a 77 309 mužů.⁸²

Současná politika amerického prezidenta Joea Bidena je v porovnání s přístupem Ronalda Reagana odlišná. Jejím cílem je větší zaměření na prevenci, léčbu a snižování škod způsobených užíváním drog. Mezi konkrétní kroky této politiky patří mimo jiné

⁷⁶BAGLEY, Bruce Michael. The New Hundred Years War? US National Security and the War on Drugs in Latin America. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* [online]. University of Miami: Cambridge University Press, 1988, **30**(1), 161-182 [cit. 2023-04-20]. ISSN 00221937. Dostupné z: doi:10.2307/165793.

⁷⁷President Biden Calls for Increased Funding to Address Addiction and the Overdose Epidemic. *Whitehouse.gov* [online]. 28. března 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/ondcp/briefing-room/2022/03/28/president-biden-calls-for-increased-funding-to-address-addiction-and-the-overdose-epidemic/>

⁷⁸Coca Cultivation in the Andes. *Adamisacson.com* [online]. Center for International Policy [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: https://adamisacson.com/files/old_cip_colombia/cocagrowing.htm

⁷⁹ONDCP Releases Data on Coca Cultivation and Production in the Andean Region. *Whitehouse.gov* [online]. 14.července 2022 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/ondcp/briefing-room/2022/07/14/ondcp-releases-data-on-coca-cultivation-and-production-in-the-andean-region/>

⁸⁰LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004. ISBN 9781899365586.

⁸¹U.S. Aid Over the Years. *Wola.org* [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: https://www.wola.org/files/1602_planco/content.php?id=us_aid

⁸²Number of Drug Induced Deaths in the United States by Sex, 1979-2021. *Public.tableau.com* [online]. 11.dubna 2023 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://public.tableau.com/app/profile/dcdd/viz/11_2DrugInducedDeaths/DrugInducedDeaths

rozšíření přístupu k léčebným službám a terapiím pro osoby s drogovou závislostí, podpora výzkumu a efektivní práce s daty. Dále také snaha o zlepšení spolupráce mezi jednotlivými federálními, státními a místními orgány.⁸³

5. Funkční koncept války proti drogám během vlády Ronalda Reagana

Provedená komparace přístupu vlády prezidenta Reagana k válce proti drogám se současným přístupem vlády naznačuje, že je obtížné (ne-li nemožné) v tomto boji zvítězit. Lze jen zmírnit jeho následky a získat nad problémem co největší kontrolu. Reaganův represivní přístup bývá často kritizován za své nedostatky a negativní dopady na společnost.

Mým záměrem je představit takový koncept války proti drogám, který by mohl být během prezidenství Reagana efektivnější. V každém případě je potřeba brát v úvahu kontext doby, v níž byla politika zavedena i s ohledem na vysokou míru užívání drog a vztahy s drogovými kartely v Latinské Americe.

Ronald Reagan během svého prezidenství zastával politiku tvrdého postihu pro prodejce i uživatele drog. Tato politika měla za cíl omezit, a nakonec úplně vymýtit užívání a distribuci drog v USA. Reagan chtěl snížit poptávku a omezit dovážení drog do Spojených států. V rámci své politiky zvýšil finanční dotaci pro vynucování drogových zákonů, zavedl tvrdé tresty za drogovou kriminalitu a rozšířil pravomoci policie a soudů v boji proti drogám.

Názory na jeho koncept vedení války proti drogám se různí. Zastánci tvrdí, že bylo nezbytné, s ohledem na ochranu veřejného zdraví a bezpečnost, vést válku takto rázným způsobem a dodávají, že jeho taktika uspěla, neboť došlo k poklesu uživatelů drog.

⁸³FACT SHEET: White House Releases 2022 National Drug Control Strategy that Outlines Comprehensive Path Forward to Address Addiction and the Overdose Epidemic. *Whitehouse.gov* [online]. 21.dubna 2022 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/04/21/fact-sheet-white-house-releases-2022-national-drug-control-strategy-that-outlines-comprehensive-path-forward-to-address-addiction-and-the-overdose-epidemic/>

Reaganův postup měl v době jeho vlády, zejména kvůli zvýšené drogové kriminalitě a strachu občanů z drogových gangů, mnoho podporovatelů.

Nicméně kritici tvrdí, že válka proti drogám byla neúčinná a měla negativní dopad na společnost. Důsledkem tvrdého postihování prodejců a uživatelů drog došlo k nárůstu uvězněných pachatelů, což vyústilo k přetížení vězeňského systému a zhoršení podmínek ve věznicích.

Reaganova politika se zaměřila především na postih drogové kriminality a nebyla dostatečně zacílena na podporu prevence či léčbu drogových závislostí a neřešila ani její příčiny, jako jsou například chudoba a sociální problémy. K nepřiměřeně tvrdým trestům se kriticky stavěli i někteří soudci (včetně konzervativních) a na protest opustili úřad⁸⁴ nebo se proti nim vymezili a veřejně je odmítli.⁸⁵

5.1 Prevence a léčba drogové závislosti

První z oblastí, na kterou bych se rád zaměřil, je prevence a léčba drogové závislosti. Důležitou součástí boje proti drogám by měla být dostupná péče o drogově závislé. Mnozí kritici, mezi které patřil například kongresman Charles Rangel, tvrdili, že je nezbytné zaměřit se také na prevenci a léčbu drogové závislosti, nikoli pouze na represivní opatření.⁸⁶ I když se situace od dob prezidentství Ronalda Reagana změnila, tak stále není ideální. A to i přesto, že se na podporu prevence a léčby zaměřil i minulý prezident Barack Obama.⁸⁷

Při bližším pohledu zjistíme, že se množství uživatelů v průběhu let téměř nezměnilo, a proto by bylo vhodné rozšířit kapacity zařízení poskytujících služby v protidrogové

⁸⁴Criticizing Sentencing Rules, U.S. Judge Resigns. In: *Nytimes.com* [online]. 30. září 1990 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1990/09/30/us/criticizing-sentencing-rules-us-judge-resigns.html>

⁸⁵ALEXANDER, Michelle a Cornel WEST. *The new Jim Crow: mass incarceration in the age of colorblindness*. New York: New Press, 2010, s. 116.

⁸⁶BAGLEY, Bruce Michael. US Foreign Policy and the War on Drugs: Analysis of a Policy Failure. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* [online]. University of Miami: Cambridge University Press, 1988, **30**(2/3), s.191 [cit. 2023-02-20]. ISSN 00221937. Dostupné z: doi:10.2307/165986

⁸⁷PRATT, Timothy. Obama: 'Drug addiction is a health problem, not a criminal problem': Speaking at a drug abuse summit in Atlanta, the US president committed to tackling heroin and prescription opioid epidemic with prevention and treatment. In: *Theguardian.com* [online]. Atlanta, 30. března 2016 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/mar/29/barack-obama-drug-addiction-health-problem-not-criminal-problem>

prevenci, léčbě a resocializaci. Uživatelé, se kterými je tímto způsobem pracováno a je jim poskytována dostatečná psychologická pomoc na jejich cestě k zotavení, jsou mnohem méně náchylní k relapsům a rizikovost jejich chování se výrazně snižuje.⁸⁸

Zařízení poskytující služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách jsou ale většinou finančně nedostupné pro sociálně slabší obyvatele, kteří jsou nejvíce vystaveni riziku drogové závislosti. Zlepšení dostupnosti těchto zařízení představuje důležitou součást celého konceptu změny přístupu ve válce proti drogám. Je třeba také zajistit dostupnost vhodné léčby i v rámci vězeňských zařízení.

Každá věznice by měla bezpodmínečně disponovat oddělením bezdrogové zóny, ve které budou probíhat specializované programy zaměřené na drogovou prevenci s kvalifikovaným personálem poskytujícím psychologickou a sociální pomoc. Programy zaměřené na léčbu závislosti (ve věznici nebo mimo ni) poskytnou drogově závislým mnohem efektivnější pomoc než trest odnětí svobody samotný. Posílání drogově závislých do věznic je navíc pro stát finančně nevýhodné, neboť je mnohem nákladnější a méně efektivní než terapeutická péče o uživatele.⁸⁹

5.2 Alternativní tresty

Další z oblastí, ve které by bylo třeba podniknout kroky k jejímu zlepšení, je problematika neúměrně tvrdých trestů za drogové delikty. Nepřiměřeně tvrdé postihování prodejců a uživatelů drog vedlo k nárůstu uvězněných pachatelů, ale je třeba poznamenat, že nárůst uvězněných nebyl zapříčiněn vyšší mírou kriminality nebo vyšším počtem drogových deliktů, ale nepřiměřenými tresty za tyto delikty.⁹⁰

Tresty za drogové delikty jsou i v současnosti stále velmi vysoké. Tento způsob řešení nevede k nápravě uživatelů drog, kterým se z důvodu uzákoněné minimální sazby ukládá převážně trest odnětí svobody. V konečném důsledku jsou tito uživatelé pouze dočasně přemístěni z ulic do věznice. Jedním z potenciálně možných funkčních přístupů

⁸⁸BERTRAM, Eva. *Drug war politics: the price of denial*. Berkeley: University of California Press, 1996, s. 217.

⁸⁹MATRIX KNOWLEDGE GROUP. *The Economic Case for and Against Prison*. London: Matrix Knowledge Group, 2007. ISBN 0955774101.

⁹⁰ALEXANDER, Michelle a Cornel WEST. *The new Jim Crow: mass incarceration in the age of colorblindness*. New York: New Press, 2010, s. 93.

k válce proti drogám by bylo nalezení vhodných alternativ k tvrdým trestům. Alternativní tresty jsou vhodné i z toho důvodu, že pachatel zůstává ve svém sociálním prostředí a není odtržen od svých blízkých, což je s ohledem na jeho resocializaci mnohem efektivnější. Alternativní tresty mají působit preventivně a mají vést především k výchově pachatele.

Vhodnou alternativou k tvrdým trestům by mohlo být uložení pokuty či veřejně prospěšné práce. Zastánci represivní politiky věřili a věří, že tvrdé tresty a represivní opatření představují nezbytnou cestou ke snížení míry drogové závislosti. Mezi tyto zastánce se řadí například bývalý americký ministr spravedlnosti Jeff Sessions, který během výkonu své funkce dbal na trestání pachatelů na základě minimální sazby.⁹¹

V této otázce se přikláním k názoru senátora a bývalého prezidentského kandidáta Bernieho Sanderse. Sanders v průběhu své prezidentské volební kampaně navrhoval mimo jiné zrušení zákonné minimální sazby a podporoval užívání alternativních trestů jako například probace a podmíněné propuštění. Dále také navrhoval větší uplatňování programu Domů na půli cesty.⁹² V domech na půl cesty se pachatelé drogových deliktů učí v bezpečného prostředí znovuzapojit do běžné společnosti.⁹³

5.3 Podpora rozvoje kolumbijského venkova a zajištění alternativního zdroje příjmů

Třetí oblast, které se chci věnovat, je mezinárodní spolupráce a rozvoj odlehlých regionů v Kolumbii. Funkční koncept války proti drogám musí zahrnovat řešení konfliktu i na mezinárodní úrovni. Úspěšný postup se na mezinárodní úrovni neobejde bez podpory místních vlád. V případě Kolumbie byla pro americkou protidrogovou politiku zásadní stabilní spolupráce s kolumbijskou vládou.

⁹¹ GERSTEIN, Josh. Sessions moves to lengthen drug sentences. In: *Politico.com* [online]. 5. prosince 2017 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.politico.com/story/2017/05/12/mandatory-minimum-drug-sentences-jeff-sessions-238295>

⁹² KINNARD, Meg. Sanders' criminal justice plan aims to cut prison population. In: *Apnews.com* [online]. 18. srpna 2019 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/bernie-sanders-marijuana-ap-top-news-sc-state-wire-south-carolina-6d4cf74fef0b4b36a086682780ac8937>

⁹³ DANIEL, Roxanne a Wendy SAWYER. What you should know about halfway houses. In: *Prisonpolicy.org* [online]. 3. září 2020 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.prisonpolicy.org/blog/2020/09/03/halfway/>

Od vyhlášení nezávislosti byla vždy určitá část kolumbijského území pod vlivem lokálních armád či banditů a kolumbijská vláda tedy neměla kontrolu nad celým svým územím. Části kolumbijského území, nad kterými si Kolumbie nedokázala udržet svůj vliv, představovaly a stále představují vhodný prostor pro pěstování a výrobu drog. Pěstování plodin koky a následná výroba kokainu se uskutečňuje právě v těchto oblastech. Podstatným krokem je tak podpora rozvoje chudých, odlehlých, zemědělských regionů. Podporu rozvoje venkova prosazoval i tehdejší kolumbijský prezident Juan Manuel Santos, který toto téma považoval za klíčové pro udržení si míru, jenž nastal po ukončení dlouholetého konfliktu s FARC prosazoval.⁹⁴

Rozvoj by se musel týkat nejen posílení bezpečnostních složek, ale také zajištění příslušné zdravotní péče, vybudování vzdělávacích institucí, vystavění kvalitní silniční sítě, aby se zlepšila dostupnost těchto regionů apod. Budoucí rozmach oblastí je závislý na finanční podpoře ze strany kolumbijské vlády. Pokud se kolumbijské vládě dostane dostatečné finanční pomoci, ať už ze strany USA nebo z širší mezinárodní komunity, a vláda bude obdržené finanční prostředky vhodně alokovat, mohla by získat větší kontrolu nad problematickými oblastmi a zajistit bezpečnost zdejšího obyvatelstva.

Zvýšení životního standardu obyvatel by mohl vést k větší podpoře kolumbijské vlády ze strany místních zemědělců a jejich plnohodnotnému začlenění. Nicméně životní standard zdejšího obyvatelstva by měl dosáhnout takové úrovně, aby byly rodiny dostatečně zabezpečeny a obešly se bez výnosů z pěstování drog.

Toho lze dosáhnout jedině zajištěním alternativních zdrojů příjmu pro obyvatele, kteří se pěstováním a prodejem drog živili. Stát by se měl snažit o trvale udržitelný rozvoj oblastí ovlivněných pěstováním nezákonných plodin a navrhnout programy a projekty alternativního a udržitelného rozvoje s respektem k sociokulturnímu rázu komunit.⁹⁵ Jednou z možných variant je nahrazení nelegálních plodin běžnými plodinami, které by

⁹⁴Rural development is Colombia's peace dividend, President Santos says: 2016 Nobel Peace Laureate hails FAO's role in plan to ramp up country's agriculture after 50-year conflict. In: *Fao.org* [online]. Řím, 15. prosince 2016 [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.fao.org/news/story/en/item/461047/icode/>

⁹⁵Action Plan on International Cooperation on the Eradication of Illicit Drug Crops and on Alternative Development. In: *Resolution S-20/4 E*. United Nations: General Assembly, 1998. Dostupné také z: <https://digitallibrary.un.org/record/261586>

místo nich zemědělci pěstovali.⁹⁶ Úspěšnost tohoto alternativního způsobu obživy je ovlivněna i kvalitou mezinárodní spolupráce co do sdílení informací, osvědčených postupů a vzájemné koordinace.⁹⁷

Spojené státy se na věnují problematice alternativního rozvoje a podporují ho prostřednictvím svých programů. Jedním z nich je program americké vládní rozvojové agentury USAID (United States Agency for International Development), jejíž cílem je systematické vytvoření (s podporou místní vlády) stabilnější, mírové, prosperující Kolumbie.⁹⁸ Jak již bylo výše zmíněno, tak projekty alternativního rozvoje musí směřovat k zvýšení životního standardu obyvatel a zajistit jim dostatečnou obživu⁹⁹ a musí brát v potaz i zvyklosti tamějších komunit.

5.4 Legalizace

Válka proti drogám představuje komplexní problém, na jehož řešení je třeba nahlížet z mnoha hledisek. Jednou z cest, která by mohla přispět k jejímu ukončení, je vytvoření státem kontrolovaného a regulovaného trhu s drogami, tedy legalizace. Mezi podporovatele legalizace drog patřil například i americký držitel Nobelovy ceny za ekonomii Milton Friedman.

Z pokusů o ukončení války proti drogám vyšlo najevo, že represivní přístup nepředstavuje efektivní řešení. Utiskování a násilí nezmění jednání uživatelů drog, zvláště pak tužbu po jejich užití.

Mezi výhody legalizace pro jednotlivé státy by mohl být vznik nového, státem regulovaného trhu s drogami, který by uživatelům zaručil kvalitu a bezpečnost prodávaných drog. Eliminována by se tak rizika spojená s užíváním nekvalitních či

⁹⁶CARPENTER, Ted Galen. *Bad Neighbor Policy: Washington's Futile War on Drugs in Latin America*. New York: Palgrave Macmillan, 2003, s. 21.

⁹⁷Action Plan on International Cooperation on the Eradication of Illicit Drug Crops and on Alternative Development. In: *Resolution S-20/4 E*. United Nations: General Assembly, 1998. Dostupné také z: <https://digitallibrary.un.org/record/261586>

⁹⁸USAID/Colombia's Country Development Cooperation Strategy 2020-2025. *Usaid.gov* [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://www.usaid.gov/sites/default/files/2022-05/Colombia_CDCCS_Narrative_Public-Oc7-2020.pdf

⁹⁹OJEDA, Susana. Alternative development from the perspective of Colombian farmers. *Drug Policy Briefing* [online]. The Transnational Institute, 2011, (36), 1-8 [cit. 2023-04-29]. ISSN 2214-8906. Dostupné také z: <http://www.undrugcontrol.info/images/stories/documents/brief36.pdf>

nebezpečných drog. Státy by se mohly do nově vzniklého legálního drogového trhu zapojit různými způsoby.

Například by mohly drogy prodávat v jím vlastněných specializovaných prodejnách, případně je možné povolit prodej drog na lékařský předpis v lékárnách. Další případnou variantou zapojení státu by mohlo být udělování koncesí fyzickým či právnickým osobám, které by splňovaly zákonné požadavky pro prodej drog. Stát by tak mohl regulovat jejich množství a získal by příjem z nově zavedených daní.

Legalizování by do velké míry ovlivnilo i kartely, ozbrojené skupiny či zločinecké organizace obchodující s drogami, neboť by přišly o podstatnou část svých příjmů. Výroba drog totiž není ve skutečnosti vůbec nákladná, ale jejich doprava do USA ano, a tak by byla cena státem produkováných narkotik výrazně nižší.¹⁰⁰

Podobný postoj zastával i Milton Friedman. Ten tvrdil, že prohibice drog ze strany vlády doslova chrání zájmy drogových kartelů jako třeba Medellínského. Neexistující volný trh totiž nahrává jeho dominantnímu postavení.¹⁰¹

Legalizací drog by došlo i k zvýšení státního rozpočtu díky výnosům z prodeje drog, z přijatých daní či z ušetřených nákladů dříve vynaložených na boj proti drogám. Legalizace by také výrazně snížila náklady spojené s trestním stíháním, soudním procesem i vězněním. Navíc i případná klinická péče o uživatele by systémem velmi ulevila, protože ho finančně zatěžuje mnohem méně než věznění.¹⁰² Tím by mohlo dojít i ke zvýšení životní úrovně celé společnosti, neboť by mohli být tyto finance investovány do zlepšení životního standardu občanů.

Významným přínosem legalizace drog by byla i nově nabytá svoboda občanů. Veškeré informace o účincích jednotlivých látek na tělesnou i duševní stránku jedince by

¹⁰⁰THOUMI, Francisco E. Why the Illegal Psychoactive Drugs Industry Grew in Colombia. *Journal of inter-American studies and world affairs* [online]. Coral Gables, Fla: University of Miami, 1992, **34**(3), 37-63 [cit. 2023-04-29]. ISSN 0022-1937. Dostupné z: doi:10.2307/165924

¹⁰¹FRIEDMAN, Milton a Thomas S. SZASZ, TREBACH, Arnold S. a Kevin B. ZEESE, ed. *Friedman & Szasz On liberty and drugs: essays on the free market and prohibition*. Washington, D.C.: Drug Policy Foundation Press, 1992, s. 71-72.

¹⁰²Weighing the Costs: Annual Cost per Drug Addict. In: *Brown.edu* [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.brown.edu/Departments/PLNDP/Resources/pl16.gif>

byly veřejně přístupné a objasněné všem občanům. Dostupná data by veřejnost seznamovala se všemi pozitivními, případně negativními dopady drog. Každý občan by se tak mohl svobodně rozhodnout, co od svého života chce a jak ho prožije. Zda se na základě předložených informací stane uživatelem drog, či nikoliv. Z výše popsaných údajů docházím k závěru, že pozitiva spojená s legalizováním drog pro osobní potřebu převažují případná negativa.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo najít odpověď na otázku, jak změnit postup ve válce proti drogám za prezidentství Ronalda Reagana, aby byl tento boj efektivnější. Pro zodpovězení této otázky jsem provedl kvalitativní analýzu, na jejímž základě jsem navrhl funkční koncept války proti drogám, který by byl během vlády Ronalda Reagana účinnější.

Z provedeného výzkumu vyplynulo, že drogová problematika představuje celistvý problém, který vyžaduje komplexní přístup všech zúčastněných stran. Během hledání efektivnějšího řešení vyšlo najevo, že je potřeba se zaměřit na zlepšení přístupu zejména v několika následujících oblastech.

Jednou z těchto oblastí je prevence a léčba drogové závislosti. Reaganova politika se zaměřila především na tvrdé postihy drogové kriminality a nebyla dostatečně zacílena na podporu prevence či léčbu drogových závislostí. Ve svém konceptu navrhuji zaměřit se na prevenci a léčbu drogové závislosti, nikoli pouze na represivní opatření. Zároveň poukazuji na potřebu rozšířit kapacity zařízení poskytujících služby v protidrogové prevenci, léčbě a resocializaci.

Další z těchto oblastí zahrnuje alternativní tresty za drogové delikty. Ronald Reagan během svého prezidentství zastával politiku tvrdého postihu pro prodejce i uživatele drog, která se projevila mimo jiné i zavedením minimální trestní sazby za drogové delikty. Jedním z potenciálně možných funkčních přístupů k válce proti drogám by bylo nalezení vhodných alternativ k tvrdým trestům.

Mezi další oblast patří podpora rozvoje kolumbijského venkova a zajištění alternativních zdrojů příjmů pro obyvatele, kteří se živili pěstováním a prodejem drog. Trvale udržitelný rozvoj chudých, odlehlých, zemědělských regionů je jedním z důležitých předpokladů efektivnějšího vedení boje války proti drogám.

V neposlední řadě je potřeba zmínit, že úspěšný postup ve válce proti drogám vyžaduje i celkovou změnu přístupu ve vnímání drog. Jednou z cest, která by mohla přispět k ukončení války proti drogám, je vytvoření státem kontrolovaného a regulovaného trhu s drogami, tedy legalizace. Legalizování by do velké míry ovlivnilo

kartely, neboť by přišly o podstatnou část svých příjmů a bylo by tím oslabeno i jejich dominantní postavení na trhu s drogami.

Mým záměrem bylo na základě předložených zjištění představit takový koncept války proti drogám, který by mohl být během vlády Ronalda Reagana efektivnější než ten, který realizoval. Předložený návrh funkčního konceptu vedení války proti drogám je pouze teoretický a dle mého názoru by nešel z důvodu společenské atmosféry za období vlády Ronalda Reagana aplikovat.

Na základě podrobné analýzy jsem dospěl k závěru, že předložená problematika je natolik obsáhlá, že by bylo zajímavé pokusit se prozkoumat i dalších oblasti, ve kterých je prostor pro zlepšení. Rozsah bakalářské práce neposkytuje dostatečný prostor pro širší pojetí této problematiky.

Summary

The aim of the bachelor thesis was to find an answer to the question of how the course of the war on drugs during the presidency of Ronald Reagan could be changed in order to make the struggle more effective. To answer this question, a qualitative analysis was performed, on the basis of which a functional concept of the war on drugs was developed, which would have been more effective during the Ronald Reagan's administration. A comparative method was applied to compare the approach to the war on drugs during the Reagan's administration and today's approach.

It emerged from the research that the drug issue represents a comprehensive problem that requires a holistic approach from all parties involved. During the search for a more efficient solution, it became clear that there was a need to focus on improving access in several areas.

This is mainly the area of prevention and treatment of drug addiction. The framed concept proposes to focus on the prevention and treatment of drug addiction, not only on punitive measures. Other areas include supporting the development of the Colombian countryside and providing alternative sources of income for residents who would make their living from growing and selling drugs.

Last but not least, it should be emphasized that significant progress in the war against drugs also depends on a profound change of approach in the perception of drugs. One of the ways that could contribute to ending the war on drugs is the creation of a state-controlled and regulated drug market, i.e. legalization. Legalization would greatly affect the cartels, as they would lose a substantial part of their income and their dominant position in the drug market would be weakened.

The intention of the bachelor thesis was, based on the researched findings, to present a concept of the war against drugs that could be more effective during the administration of Ronald Reagan than the one he had implemented. The results of the analysis showed that for the applicability of the proposed ideal concept of the war against drugs, it is necessary to take into account the context of the time in which the policy was introduced, also with regard to the high level of drug use and relations with drug cartels in Latin America. The presented concept is therefore only theoretical and probably could not have been applied due to the social atmosphere during the period of Ronald Reagan's governance.

Seznam literatury

18th Amendment to the U.S. Constitution: Primary Documents in American History. *Guides.loc.gov* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://guides.loc.gov/18th-amendment>

38 Stat. 785. *Uslaw.link* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://uslaw.link/citation/stat/38/785>

A Guide to the United States' History of Recognition, Diplomatic, and Consular Relations, by Country, since 1776: Panama. *History at state* [online]. Office of the Historian, Foreign Service Institute [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://history.state.gov/countries/panama>

Action Plan on International Cooperation on the Eradication of Illicit Drug Crops and on Alternative Development. In: *Resolution S-20/4 E*. United Nations: General Assembly, 1998. Dostupné také z: <https://digitallibrary.un.org/record/261586>

ALEXANDER, Michelle a Cornel WEST. *The new Jim Crow: mass incarceration in the age of colorblindness*. New York: New Press, 2010. ISBN 978-1-59558-103-7.

ALSEMA, Adriaan. Colombia to seek decriminalization of drugs despite US objections. In: *Colombiareports.com* [online]. 5. srpna 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://colombiareports.com/colombia-to-seek-decriminalization-of-drugs-despite-us-objections/>

ARMARIO, Christine. US report: Colombia coca production still at record high. In: *Apnews.com* [online]. 6. března 2020 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/0aa6474b944f4ff8eb9e7e9cffffce87>

BAGLEY, Bruce M. Colombia and the War on Drugs. *Foreign Affairs* [online]. New York: Council on Foreign Relations, 1988, **67**(1), 70–92 [cit. 2023-04-20]. ISSN 0015-7120. Dostupné z: [doi:10.2307/20043675](https://doi.org/10.2307/20043675)

BAGLEY, Bruce Michael. Dateline Drug Wars: Colombia: The Wrong Strategy. *Foreign Policy* [online]. Washington, D.C.: Slate Group, 1989, (77), 154–171 [cit. 2023-04-20]. ISSN 0015-7228. Dostupné z: [doi:10.2307/1148774](https://doi.org/10.2307/1148774)

BAGLEY, Bruce Michael. The New Hundred Years War? US National Security and the War on Drugs in Latin America. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* [online]. University of Miami: Cambridge University Press, 1988, **30**(1), 161-182 [cit. 2023-04-20]. ISSN 00221937. Dostupné z: [doi:10.2307/165793](https://doi.org/10.2307/165793)

BAGLEY, Bruce Michael. US Foreign Policy and the War on Drugs: Analysis of a Policy Failure. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* [online]. University of Miami: Cambridge University Press, 1988, **30**(2/3), 189-212 [cit. 2023-04-20]. ISSN 00221937. Dostupné z: doi:10.2307/165986

BAGLEY, Bruce. The evolution of drug trafficking and organized crime in latin america. *Sociologia, Problemas e Práticas* [online]. Lisboa: Mundos Sociais, 2013, **71**(71), 99-123 [cit. 2023-04-20]. ISSN 0873-6529. Dostupné z: doi:10.7458/SPP2013712333

BARBU, Adrian a Adina-Elena CINCU. War on drugs in latin america-a failed war? Colombia - the learned lesson. *The Public Administration and Social Policies Review* [online]. Arad: Western University, Vasile Goldis, 2014, **12**(1), 45 [cit. 2023-04-20]. ISSN 2067-1695. Dostupné z: https://revad.uvvg.ro/files/nr12/7.Cincu_Barbu.pdf

BEITTEL, June S. Colombia: Background and U.S. Relations: R43813. *Congressional Research Service* [online]. 16. prosince 2021 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R43813>

BERTRAM, Eva. *Drug war politics: the price of denial*. Berkeley: University of California Press, 1996. ISBN 0-520-20309-7.

BRANDS, H. W. *Reagan: the life*. New York: Doubleday, 2015. ISBN 0-385-53640-2.

BRANDS, H. W. What Reagan Learned from FDR. *Historynewsnetwork.org* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://historynewsnetwork.org/article/159389>

BRIENEN, Marten W. a Jonathan D. ROSEN, ed. *New Approaches to Drug Policies: A Time For Change*. New York: Palgrave Macmillan, 2015. ISBN 978-1137450982.

BRITTON, Tamara L. *Ronald Reagan: 40th President of the United States*. Edina (Minnesota): Abdo Publishing Company, 2009. ISBN 9781604534719.

BRODZINSKY, Sibylla. Juan Manuel Santos wins Colombia presidential election. In: *Theguardian.com* [online]. 21.června 2010 07:43 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2010/jun/21/juan-manuel-santos-colombia-president>

CARPENTER, Ted Galen. *Bad Neighbor Policy: Washington's Futile War on Drugs in Latin America*. New York: Palgrave Macmillan, 2003. ISBN 1403961379.

Clinton Announces \$1.3B in Aid to Colombia. In: *Abcnews.go.com* [online]. 31.srpna 2000 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/International/story?id=82756&page=1>

Coca Cultivation in the Andes. *Adamisacson.com* [online]. Center for International Policy [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: https://adamisacson.com/files/old_cip_colombia/cocagrowing.htm

COLLINS, John a Karen Torres ALARCÓN. Colombia, the Drug Wars and the Politics of Drug Policy Displacement – from La Violencia to UNGASS 2016. *Journal of Illicit Economies and Development* [online]. London: LSE Press, 2021, 3(2), 190-205 [cit. 2023-04-20]. ISSN 2516-7227. Dostupné z: doi:10.31389/jied.93

Colombia referendum: Voters reject Farc peace deal. In: *Bbc.com* [online]. 3. října 2016 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-37537252>

Colombia signs new peace deal with Farc. In: *Bbc.com* [online]. 24. listopadu 2016 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-38096179>

Colombia's Petro calls on Latin America to unite against war on drugs. In: *Reuters.com* [online]. 20. září 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/americas/colombias-petro-calls-latin-america-unite-against-war-drugs-2022-09-20/>

Colombia's President Juan Manuel Santos Wins Re-Election. In: *Nbcnews.com* [online]. 16. června 2014 1:36 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/news/world/colombias-president-juan-manuel-santos-wins-re-election-n131756>

Colombian judges deny Alvaro Uribe third term poll. In: *News.bbc.co.uk* [online]. 27. února 2010 4:22 [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/8539784.stm>

Colombian president can't run for third term, high court rules. In: *Edition.cnn.com* [online]. 27. února 2010 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2010/WORLD/americas/02/26/colombia.uribe.elex/index.html>

Criticizing Sentencing Rules, U.S. Judge Resigns. In: *Nytimes.com* [online]. 30. září 1990 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1990/09/30/us/criticizing-sentencing-rules-us-judge-resigns.html>

DANIEL, Roxanne a Wendy SAWYER. What you should know about halfway houses. In: *Prisonpolicy.org* [online]. 3. září 2020 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.prisonpolicy.org/blog/2020/09/03/halfway/>

DEA Domestic Arrests. *Drug Enforcement Administration* [online]. 11. července 2018 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.dea.gov/data-and-statistics/domestic-arrests>

DEA Staffing & Budget. *Drug Enforcement Administration* [online]. 30. července 2018 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.dea.gov/data-and-statistics/staffing-and-budget>

ESPEJO, Maria Paula. Drug-Trafficking in Colombia: The New Civil War Against Democracy and Peacebuilding. *Co-herencia* [online]. Medellín: Universidad EAFIT, 2021, **18**(34), 157-192 [cit. 2023-04-20]. ISSN 1794-5887. Dostupné z: doi:10.17230/coherencia.18.34.6

FACT SHEET: White House Releases 2022 National Drug Control Strategy that Outlines Comprehensive Path Forward to Address Addiction and the Overdose Epidemic. *Whitehouse.gov* [online]. 21.dubna 2022 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/04/21/fact-sheet-white-house-releases-2022-national-drug-control-strategy-that-outlines-comprehensive-path-forward-to-address-addiction-and-the-overdose-epidemic/>

FG 330 (Cabinet Committee on International Narcotics Control) (White House Central Files: Subject Files). *Nixonlibrary.gov* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.nixonlibrary.gov/finding-aids/fg-330-cabinet-committee-international-narcotics-control-white-house-central-files>

FISHER, George. The Drug War at 100. *SLS Blogs* [online]. 2014 [cit. 2023-01-29]. Dostupné z: <https://law.stanford.edu/2014/12/19/the-drug-war-at-100/>

FRANZ, Tobias. Plan Colombia: illegal drugs, economic development and counterinsurgency - a political economy analysis of Colombia's failed war. *Development policy review* [online]. Oxford: Blackwell Publishing, 2016, **34**(4), 563-591 [cit. 2023-04-20]. ISSN 0950-6764. Dostupné z: doi:10.1111/dpr.12161

FRIEDMAN, Milton a Thomas S. SZASZ, TREBACH, Arnold S. a Kevin B. ZEESE, ed. *Friedman & Szasz On liberty and drugs: essays on the free market and prohibition*. Washington, D.C.: Drug Policy Foundation Press, 1992. ISBN 1879189054.

GERSTEIN, Josh. Sessions moves to lengthen drug sentences. In: *Politico.com* [online]. 5. prosince 2017 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.politico.com/story/2017/05/12/mandatory-minimum-drug-sentences-jeff-sessions-238295>

GRATTAN, Steven. Colombia can't resume coca aerial spraying for now, court rules. In: *Aljazeera.com* [online]. 20. ledna 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/20/colombia-cant-resume-coca-aerial-spraying-for-now-court-rules>

H.R.5865 - Bail Reform Act of 1984. *Congress.gov* [online]. 98th Congress (1983-1984) [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/98th-congress/house-bill/5865>

CHEPESIUK, Ron. *The War on Drugs: An International Encyclopedia*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 1999. ISBN 9781576074503.

ISACSON, Adam. Washington's 'New War' In Colombia The War On Drugs Meets The War On Terror. *NACLA report on the Americas* [online]. New York: Routledge, 2003, **36**(5), 13-18 [cit. 2023-04-20]. ISSN 1071-4839. Dostupné z: doi:10.1080/10714839.2003.11722473

JOHNSON, Carla K. Biden drug control plan stresses harm reduction, treatment. In: *Apnews.com* [online]. 21. dubna 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/biden-science-health-medication-congress-e97c2b7ffb5bd8f79a8a1277a6b56588>

KINNARD, Meg. Sanders' criminal justice plan aims to cut prison population. In: *Apnews.com* [online]. 18. srpna 2019 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/bernie-sanders-marijuana-ap-top-news-sc-state-wire-south-carolina-6d4cf74fef0b4b36a086682780ac8937>

KRAUL, Chris. 15 hostages freed as FARC is fooled in cunning operation. In: *Latimes.com* [online]. 3.července 2008 12:00 [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/world/la-fg-hostages3-2008jul03-story.html>

LESSING, Benjamin. *Making Peace in Drug Wars: Crackdowns and Cartels in Latin America*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. ISBN 9781108185837. Dostupné z: doi:10.1017/9781108185837

LIVINGSTONE, Grace. *Inside Colombia: Drugs, Democracy, and War*. Foreword by Jenny Pearce. New Brunswick (New Jersey): Rutgers University Press, 2004. ISBN 9781899365586.

MARKEY, Patrick. Colombian rebel chief dies after four decades of war. In: *Reuters.com* [online]. 25. května 2008 1:43 [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-colombia-farc-idUSN2431224920080525>

MATRIX KNOWLEDGE GROUP. *The Economic Case for and Against Prison*. London: Matrix Knowledge Group, 2007. ISBN 0955774101.

MENDEZ, Álvaro. *Colombian Agency and the Making of US Foreign Policy: intervention by Invitation*. London: Routledge, 2017. ISBN 9781315620039.

MORENO, Elida. Panama's Noriega: CIA spy turned drug-running dictator. In: *Reuters.com* [online]. 30. května 2017 9:52 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-panama-noriega-obituary-idUSKBN18Q0NW>

MURPHY, Helen. Colombian peace deal passed by Congress, ending 52-year war. In: *Reuters.com* [online]. 30. listopadu 2014 1:06 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-colombia-peace-idUSKBN13P1D2>

MURPHY, Matt. Gustavo Petro: Colombia elects ex-rebel as first left-wing president. In: *Bbc.com* [online]. 20. června 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-61860887>

Nobel Peace Prize for Colombia's Juan Manuel Santos. In: *Bbc.com* [online]. 7. října 2016 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-37585188>

Number of Drug Induced Deaths in the United States by Sex , 1979-2021. *Public.tableau.com* [online]. 11.dubna 2023 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://public.tableau.com/app/profile/dcdd/viz/11_2DrugInducedDeaths/DrugInducedDeaths

OJEDA, Susana. Alternative development from the perspective of Colombian farmers. *Drug Policy Briefing* [online]. The Transnational Institute, 2011, (36), 1-8 [cit. 2023-04-29]. ISSN 2214-8906. Dostupné také z: <http://www.undrugcontrol.info/images/stories/documents/brief36.pdf>

ONDCP Releases Data on Coca Cultivation and Production in the Andean Region. *Whitehouse.gov* [online]. 14.července 2022 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/ondcp/briefing-room/2022/07/14/ondcp-releases-data-on-coca-cultivation-and-production-in-the-andean-region/>

Opium and Narcotic Laws. *Ojp.gov* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/opium-and-narcotic-laws>

PARDO, Rafael. Colombia's Two-Front War. *Foreign Affairs* [online]. New York: Council on Foreign Relations, 2000, 79(4), 64-73 [cit. 2023-04-19]. ISSN 0015-7120. Dostupné z: doi:10.2307/20049809

PEÑA, Andrea. Fight between Uribe and Santos splits Colombia's conservatives. In: *English.elpais.com* [online]. Bogota, 19. července 2012 14:54 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://english.elpais.com/elpais/2012/07/19/inenglish/1342701887_912483.html

Photos released of assassinated rebel FARC leader. In: *France24.com* [online]. 24.září 2010 15:12 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/20100924-photos-released-assasinated-rebel-farc-leader-mono-joy-colombia>

PRATT, Timothy. Obama: 'Drug addiction is a health problem, not a criminal problem': Speaking at a drug abuse summit in Atlanta, the US president committed to tackling heroin and prescription opioid epidemic with prevention and treatment. In: *Theguardian.com* [online]. Atlanta, 30. března 2016 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/mar/29/barack-obama-drug-addiction-health-problem-not-criminal-problem>

President Biden Calls for Increased Funding to Address Addiction and the Overdose Epidemic. *Whitehouse.gov* [online]. 28. března 2022 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/ondcp/briefing-room/2022/03/28/president-biden-calls-for-increased-funding-to-address-addiction-and-the-overdose-epidemic/>

REICHEL, Philip L. a Philip L. REICHEL. *Global crime. 2 Volumes, A-L: an encyclopedia of cyber theft, weapons sales, and other illegal activities*. Santa Barbara, California: ABC-CLIO, 2019. ISBN 1-4408-6015-7.

Ronald Reagan: 1947-1952, 1959-1960. *Sagafta.org* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.sagafta.org/ronald-reagan>

Rural development is Colombia's peace dividend, President Santos says: 2016 Nobel Peace Laureate hails FAO's role in plan to ramp up country's agriculture after 50-year conflict. In: *Fao.org* [online]. Řím, 15. prosince 2016 [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: <https://www.fao.org/news/story/en/item/461047/icode/>

SCOTT, Peter Dale a Jonathan MARSHALL. *Cocaine politics: drugs, armies, and the CIA in Central America*. Berkeley: University of California Press, 1991. ISBN 978-0520214491.

SCHMIDT, Susan a Tom KENWORTHY. Cocaine Caused Bias' Death, Autopsy Reveals : Dose Said to Trigger Heart Failure; Criminal Inquiry to Be Pressed. In: *Latimes.com* [online]. 25. června 1986 12:00 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1986-06-25-sp-20106-story.html>

SIERRA, Isabel C. Jaramillo. Women's Suffrage in Colombia: Saving Face While Remaining the Same. *OxHRH Blog* [online]. 2018 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://ohrh.law.ox.ac.uk/womens-suffrage-in-colombia-saving-face-while-remaining-the-same/>

Single Convention on Narcotic Drugs. United Nations, 1961. Dostupné také z: https://www.emcdda.europa.eu/drugs-library/single-convention-narcotic-drugs-1961_en

SMITH, Benjamin T. New Documents Reveal the Bloody Origins of America's Long War on Drugs. In: *Time.com* [online]. 24.srpna.2021 12:49 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://time.com/6090016/us-war-on-drugs-origins/>

Statement Announcing Establishment of a Federal Anti-Crime Task Force for Southern Florida. *Reaganlibrary.gov* [online]. 1982 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.reaganlibrary.gov/archives/speech/statement-announcing-establishment-federal-anti-crime-task-force-southern-florida>

The 1912 Hague International Opium Convention. *Unodc.org* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/the-1912-hague-international-opium-convention.html>

The Early Years. *History*. Drug Enforcement Administration, 1919, 12-29. Dostupné také z: <https://www.dea.gov/sites/default/files/2018-05/Early%20Years%20p%2012-29.pdf>

The Role of the Office of National Drug Control Policy (ONDCP). In: *Everycrsreport.com* [online]. 1. června 2018 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.everycrsreport.com/reports/IN10912.html>

The Shanghai Opium Commission. *Unodc.org* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/bulletin/bulletin_1959-01-01_1_page006.html

THOUMI, Francisco E. Why the Illegal Psychoactive Drugs Industry Grew in Colombia. *Journal of inter-American studies and world affairs* [online]. Coral Gables, Fla: University of Miami, 1992, **34**(3), 37-63 [cit. 2023-04-29]. ISSN 0022-1937. Dostupné z: doi:10.2307/165924

TOKATLIAN, Juan G. National Security and Drugs: Their Impact on Colombian-US Relations. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* [online]. University of Miami: Cambridge University Press, 1988, **30**(1), 133-160 [cit. 2023-04-20]. ISSN 00221937. Dostupné z: doi:10.2307/165792

Top Farc rebel leader Alfonso Cano killed in Colombia. In: *Bbc.com* [online]. 5. listopadu 2011 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-15604456>

Trends In U.S. Corrections. *Sentencingproject.org* [online]. květen 2021 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.sentencingproject.org/app/uploads/2022/08/Trends-in-US-Corrections.pdf>

U.S. Aid Over the Years. *Wola.org* [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: https://www.wola.org/files/1602_plancol/content.php?id=us_aid

United States- Colombia Trade Promotion Agreement. In: *Ustr.gov* [online]. Office of the United States Trade Representative [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/colombia-tpa>

United States- Colombia Trade Promotion Agreement. *Ustr.gov* [online]. Office of the United States Trade Representative [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/colombia-tpa>

USAID/Colombia's Country Development Cooperation Strategy 2020-2025. *Usaid.gov* [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://www.usaid.gov/sites/default/files/2022-05/Colombia_CDCS_Narrative_Public-Oc7-2020.pdf

Weighing the Costs: Annual Cost per Drug Addict. In: *Brown.edu* [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.brown.edu/Departments/PLNDP/Resources/pl16.gif>